

اختلافات رفتاری

در کودکان و نوجوانان

رقیه ابراهیمی نانی - فاطمه شجاعی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

پیش گفتار	۱۱۱
مقدمه	۱۱۲
فصل اول: تاریخ و علل به وجود آورنده ی مشکلات رفتاری	۱۱۳
فصل دوم: اثرات شروع ی اختلالات رفتاری و طبقه بندی آنها	۱۱۴
فصل سوم: بررسی های مربوط به اختلالات رفتاری	۱۱۵
فصل چهارم: اختلالات دوره ی نوجوانی از تولد تا ۳ سالگی	۱۱۶
فصل پنجم: اختلالات دوره ی دوم کودکی ۴ تا ۶ سالگی	۱۱۷
فصل ششم: اختلالات دوره ی سوم کودکی ۷ تا ۱۱ سالگی	۱۱۸
فصل هفتم: اختلالات دوره ی نوجوانی ۱۲ تا ۱۴ سالگی	۱۱۹
فصل هشتم: اختلالات دوره ی بلوغ و نوجوانی ۱۵ تا ۲۰ سالگی	۱۲۰
منابع:	۱۲۱

پیشی گفتار

با توجه به اثبات اهمیت دوران کودکی و نوجوانی، تشخیص به هنگام رفتار های غیر عادی کودکان و اقدام صحیح در جهت رفع این رفتار ها؛ وظیفه کسانی می باشد که به طور مرتب و مداوم در ارتباط با کودکان و نوجوانان هستند. با چاپ این کتاب سعی شده با بیان ساده روان، اختلالات رفتاری و علل و درمان آنها را در کودکان بشناسانیم تا این که خوانندگان بتوانند رفتار های کودکان و دانش آموزان خود را ارزیابی کنند و مشکلات آنها را تشخیص دهند. تشخیص های درست رفع آن مشکلات را به کار گیرند، چرا که برای هر معلم و مربی و مشاور و هم چنین والدین این کودکان شناخت روحیه و روان دانش آموزان و فرزندان مسئله بسیار مهمی می باشد. از آنجایی که میان بیماری های جسمی و روانی تفاوت زیاد وجود دارد، و آن این است که دیدن کوچکترین علائم بیماری جسمی سعی در درمان و رفع آن بیماری داریم، ولی متأسفانه به دلیل عدم آگاهی و اطلاعات کافی درباره بیماری های روانی و رفتاری کودکان روانشناسان مسیر درست را تشخیص نمی دهیم و اغلب سردرگم هستیم و رفتار مناسب را در رابطه با آن مشکل انجام نمی دهیم و اغلب با تنبیه و تحقیر، فشار، آزار و اذیت و برچسب های نامعقول نه تنها به حل مشکل کمک نمی کنیم بلکه بر شدت آن نیز می افزاییم.

در این بین نقش خانواده در ساختن شخصیت سالم کودکان، عامل بسیار مهمی می باشد. زیرا کودک از بدو تولد در ارتباط و در معرض تربیت خانواده قرار می گیرد و اگر کودکان

در درون خانواده از آرامش و تربیت صحیح و سالم خانواده قرار بگیرند مطمئناً دوران نوجوانی راحتی را پیش رو خواهند داشت.

در این میان ما همکاران شاغل در مدارس نیز از این امر مستثنی نیستیم چرا که مدت زمان زیادی را با این کودکان در ارتباط هستیم.

شناخت صحیح و رفع درست این اختلالات مسلماً ما و دانش آموزان ما را به آرامش خواهد رساند و هرگز از کنار هم بودن با این دانش آموزان مبتلا به اختلالات رفتاری در این محیط ها رنج نمی برد.

کودکان مبتلا به اختلالات رفتاری چالش های فراوانی را هم برای والدین و هم برای معلمان و همچنین برای هم کلاسی های خویش پیش می آورند و تاثیر منفی بر اطرافیان خود می گذارند که البته واکنش منفی اطرافیان هم بر مشکلات این دانش آموزان خواهد افزود.

امید است ما معلمان و اولیای این دانش آموزان، با تعهد، مطالعه و دانایی و توانایی؛ به استعداد های نهفته دانش آموزان و فرزندانمان مجال شو فیه بهیم و دانش آموزان با بهره مندی از امکانات رشد و پرورش سالم و صحیح، آینده ی سرشاری برای آنان مهیا شود.

سازگاری با محیط اطراف از عملکرد اصولی ما سر چشمه می گیرد . در واقع توانایی های برتر به انسان این امکان را می دهد که با طبیعت و زندگی اجتماعی خود به خوبی خو بگیرد . در این میان هستند کسانی که قادر به برقراری و حفظ و تداوم و سازگاری مفید و موثر با محیط پیرامون خود نیستند و رفتار آنها مشکلات بی شماری را برای خود و اطرافیان به وجود می آورد . واژه های ناهنجاری رفتاری ، مشکل رفتاری ، اختلال رفتاری ، رفتار غیر عادی و غیره جهت اصطلاح ناهنجاری رفتاری در کتاب های متعدد روان شناسی و در طبقه بندی های بین المللی بکار گرفته شده است . ولی همه آنها در یک تعریف مشترک اتفاق نظر دارند و دلیل آن این است که شناخت تفاوت بین مرز یک رفتار مطلوب و مناسب با یک رفتار نامطلوب و نامناسب مشکل است و مجموعه ای از ویژگی های رفتاری با توجه به فرهنگ ها و جوامع مختلف می تواند نشانه ای از اختلال یا مشکل رفتاری باشد . با این همه به طور عمده اختلال های روانشناختی معمولاً در دو حوزه سازماندهی می شود :

اختلال های برون سازی و اختلال های درون سازی

اختلالات برون سازی با رفتار هایی مانند پرخاشگری ، نافرمانی ، بیش فعالی و تکانش پذیری مشخص می شوند . این دسته از اختلالات شامل اختلالات کاستی توجه، بیش فعالی ، اختلال سلوک و اختلال نافرمانی مقابله ای می باشد .

اختلالات درون سازی با رفتار هایی مانند افسردگی ، کناره جویی اجتماعی و اضطراب مشخص می شوند . و شامل اضطراب و اختلال های خلق دوران کودکی است که هر کدام به تفصیل بعداً توضیح خواهد شد .

کودکان نا سازگار افرادی هستند که معمولاً از هوش عادی یا حتی از ضرایب هوشی بالاتر برخوردار هستند ولی دارای رفتار غیر عادی و نابهنجار یا به اصطلاح مبتلا به اختلالات رفتاری هستند . بنا بر این شناخت به هنگام و درمان و رفع مشکلات این کودکان کمک شایان و منفی خواهد بود که مستلزم همکاری لازم والدین و دست اندرکاران آموزشی و پرورشی می باشد .